

Format projectplan

Doel

Het projectplan is een complete beschrijving van het project waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Als het project deel uitmaakt van een groter gebiedsproject, dan kan voor het projectplan de inhoud van eventuele bestaande rapporten gebruikt worden, bijvoorbeeld het projectplan Waterwet.

Het projectplan bevat in ieder geval de volgende onderdelen, liefst in de aangegeven volgorde. Mocht er op onderdelen (nog) geen gedetailleerde informatie beschikbaar zijn, geef dat dan duidelijk aan.

Welke onderdelen moet het projectplan in ieder geval bevatten?

Inleiding

- Aanvrager
- Projectnaam
- Leeswijzer, verwijzing naar onderliggende rapporten, e.d.
- Voorgeschiedenis

Huidige situatie

- Beschrijving van de bestaande situatie (grondgebruik, bodem, hydrologie, ecologie); voor zover relevant omschrijving van (natuur)ontwikkelingen in de omgeving. Voeg om de situatie te verduidelijken kaartjes toe van grondwatertrapkaart, hoogteligging kaart en bodemkaart.
- Relevante kaarten; in ieder geval een overzichtelijke topografische kaart (1:10.000 of 25.000), bij voorkeur in kleur, met de locatie van het project.
- Foto's van de bestaande situatie (als nulmeting; eventueel als bijlage opnemen).
- Beschrijving van huidig eigendom, beheer en onderhoud.
- Beschrijving van de beleidsdoelen voor deze locatie, met name de NNB-status en de natuurambities die zijn weergegeven op de Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan Noord- Brabant.

Toekomstige situatie

- Inrichtingsplan/schets van de toekomstige situatie.
- Toekomstige eigendomssituatie.
- Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden.
- Het verwachte eindresultaat inclusief een concrete beschrijving van de aard, het type en de omvang (in hectares) van de inrichtingsmaatregelen, de te realiseren natuurdoeltypen en de hydrologische situatie.

- Geef aan in hoeverre dit resultaat overeenkomt met of afwijkt van de ambities van het Natuurbeheerplan (zie Ambitiekaart).
- Bij afwijking van de Ambitiekaart of ligging in een Zoekgebied (ook aangegeven op de Ambitiekaart) moet de keuze voor het natuurstype expliciet worden gemotiveerd. Geef hiervoor, zo nodig op gebiedsniveau:
 - Een ecologische onderbouwing
 - Een landschapsecologische onderbouwing (hoe verhoudt het nieuwe natuurstype zich tot de omgeving/het gebied). Gebruik hiervoor de gebiedsbeschrijvingen in 'Ecologische waarden en kenmerken van natuurgebieden in Noord-Brabant', te vinden via [Gebiedsbeschrijvingen Natuurnetwerk](#).
 - Een bodemchemische onderbouwing.
 - Bij schrale natuurbeheertypen¹ moet een bodemtechnisch onderzoek worden gedaan om vast te stellen of het gekozen natuurstype haalbaar is. Beschrijf de resultaten van het bodemonderzoek in deze onderbouwing.
- Beschrijf de nieuwe situatie voor wat betreft beheer en onderhoud.

De intensiteit van beweiding, maaien en bemesten (zie bijlage voor toelichting) zijn cruciaal voor goed (ondernemend) beheer van bepaalde natuurstypen. In het projectplan dient u daarom duidelijk en concreet aan te geven, aan de hand van een maai- en/of beweidingsplan, een bemestingsplan of een combinatie van beide, hoe u de nagestreefde natuur in stand gaat houden dan wel gaat ontwikkelen. In de toelichting bij dit Format Projectplan vindt u aanwijzingen voor het maken van dergelijke plannen. De kern van uw aanpak wordt overgenomen in de te vestigen kwalitatieve verplichting. Daarmee is de aanpak ook privaatrechtelijk verankerd.

Als dit onderdeel niet duidelijk apart vermeld staat in uw projectplan, wordt de aanvraag niet volledig verklaard.
- Ligt de projectlocatie in een Risicogebied natuurbranden ([zie Bijlage 4 van de Subsidieregeling realisering Natuurnetwerk Noord-Brabant](#)) en is de locatie groter dan 2 hectare? Geef dan aan welke maatregelen u treft om onbeheersbare natuurbranden te voorkomen.

Versneld herstel N2000-gebieden

- Als het project gericht is op versneld herstel van N2000-gebieden (paragraaf 5 uit de subsidieregeling) beschrijft u welk type maatregelen worden genomen in de projectperiode en welke doelen daarbij worden nagestreefd. Geef tevens aan welke drukfactoren worden aangepakt zoals weergegeven in bijlage 13 van de Subsidieregeling realisering Natuurnetwerk Brabant.

¹ Schrale natuurstypen zijn: N06 Voedselarme venen en vochtige heiden; N07 Droge heiden; N10 Vochtige schraalgraslanden; N11 Droge schraalgraslanden.

- Wanneer het project gedeeltelijk buiten een N2000-gebied wordt uitgevoerd², beschrijf dan de verwachte ecologische en hydrologische effecten van het project op de stikstofgevoelige habitattypen of soorten³ binnen het N2000-gebied.

Ecologische verbindingszone (EVZ)

- Bij EVZ-projecten moet het projectplan ook een ecologische visie op de functie van de verbindingszone binnen het Natuurnetwerk bevatten.
- Klik [hier](#) voor enkele goedgekeurde ecologische visies die u kunt gebruiken. Vindt u geen ecologische visie voor het gebied van uw aanvraag, maak dan gebruik van de [handreiking voor het schrijven van een ecologische visie](#).

Planning

Maak een tijdplanning op hoofdlijnen met in ieder geval:

- Startdatum
- Voorbereiding
- Aanbesteding
- Vergunning- en bestemmingsplantrajecten
- Uitvoering/inrichting
- Fysieke oplevering
- Administratieve afsluiting van het project.

Financiën

Het projectplan moet ook een sluitende projectbegroting bevatten. Mede op basis hiervan kan de subsidiehoogte worden bepaald.

De begroting is zodanig opgesteld dat de relatie tussen de genoemde activiteiten en de kosten (in totaal en per onderdeel) beoordeeld kan worden.

Voeg bij de begroting een financiële toelichting t.a.v. onderstaande aandachtspunten toe.

- Met 'sluitend' wordt bedoeld dat de begroting wordt voorzien van een financieringsplan waaruit kan worden opgemaakt door wie en op welke wijze de kosten van het project worden gedragen.
- De eigen bijdrage van de aanvrager dient te worden vermeld alsmede het totaal gevraagde subsidiebedrag, zodat het financieringsplan uitkomt op 100% dekking van de totale projectkosten.
- Maak zichtbaar voor welke delen van uw begroting eventueel btw-verrekening of btw- compensatie aan de orde is.

² Een project mag deels buiten een N2000-gebied worden uitgevoerd als het overige deel van het project binnen het N2000-gebied valt.

³ Welke specifieke habitattypen en soorten dit zijn, is per Natura 2000-gebied te vinden op www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant

Geef duidelijk aan voor welk projectonderdeel of -onderdelen ook bij andere partijen subsidie is aangevraagd. Vermeld bij wie subsidie is aangevraagd, wat de stand van zaken is en welk bedrag is aangevraagd of mogelijk al toegezegd.

Indien u een aanvraag doet in het kader van het Ondernemend Natuurnetwerk Brabant (ONNB) verzoeken wij u om de meest recente jaarrekening en een financiële prognose toe te voegen. Lees [hier](#) welke informatie u dient aan te leveren.

Communicatie

U dient een beschrijving te geven van de wijze waarop over het project wordt gecommuniceerd.

Risico's

Omschrijf eventuele risico's en geef per risico aan:

- De kans van optreden (hoog/gemiddeld/laag)
- De oorzaak en de mogelijke consequenties
 - gevolg in tijd (groot/middel/klein).
 - gevolg in geld (groot/middel/klein).
- Welke maatregelen worden getroffen om de risico's in te perken.
- Wie verantwoordelijk is voor het treffen van de noodzakelijke maatregelen.

Bijlage

Toelichting beweidingsplan, maaiplan en bemestingsplan

In deze bijlage leest u meer informatie over het beweidingsplan, het maaiplan en het bemestingsplan als onderdeel van uw projectplan.

Voor het ontwikkelen en beheren van natuur en ondernemende natuur in het Natuurnetwerk Brabant zijn een inrichtingsplan en beheerplan nodig. Deze plannen maken onderdeel uit van het Projectplan voor de subsidieaanvraag. Voor natuur en ondernemende natuur met agrarisch medegebruik, vaak in de vorm van natuurlijk grasland met begrazing, maaien en bemesten, is de mate waarin – en de manier waarop – het medegebruik plaatsvindt belangrijk voor de te realiseren natuurwaarden.

Voor veel natuurtypen, zoals bos en schrale natuurtypen, is bemesting niet van toepassing¹. Vaak is er wel behoefte aan beweiding in (zeer) lage dichtheden en of een maaibeheer dat gericht is op verschraling of andere beheerdoelstellingen. Voor graslandtypen is verschraling altijd het uitgangspunt van beheer.

Het is belangrijk om in het projectplan aan te geven of er sprake is van bemesting, beweiding en/of maaien. Indien dit het geval is moet dit nader gespecificeerd worden. De gegevens uit het projectplan worden overgenomen in de kwalitatieve verplichting die na de subsidiebeschikking wordt gevestigd. Indien er geen bemesting, beweiding of maaien plaatsvindt, wordt dit ook vermeld in het projectplan en ook overgenomen in de kwalitatieve verplichting.

Voor het onderbouwen van de doelen en de vormen van bemesting, beweiding en maaien zijn de volgende onderdelen belangrijk.

Beweiding

- Huidige status van perceel qua vegetatie en/of bemestingstoestand en/of voedselrijkdom. Deze informatie kan worden aangeleverd d.m.v. een verslag van een bodembemonstering, maar ook door een beschrijving van de vegetatie (en het botanisch ontwikkelingsbeheer) gericht op het aantal plantensoorten en de ontwikkeling daarvan. Voor graslandtypen kan worden aangesloten bij de veldgids *Ontwikkeling van botanisch waardevol grasland*²;
- Het natuurdoel (en agrarisch doel) van de inrichting en de bijbehorende beweiding. De beweiding van een perceel staat altijd in relatie tot het doel van het perceel. Rijke graslanden kunnen veel meer worden beweid dan bijvoorbeeld schrale graslanden of bos;

¹ Bemesting is niet van toepassing bij N01 Grootschalige, dynamische natuur, N02 Rivieren, N03 Beken en bronnen, N04 Stilstaande wateren, N05 Moerassen, N06 Voedselarme venen en vochtige heiden, N07 Droge Heiden, N10 Vochtige schraallanden, N11 Droge schraalgraslanden, N14 Vochtige bossen, N15 Droge bossen, N16 Bossen met productiefunctie en N17 Cultuurhistorische bossen.

² ISBN 978-90-6224-538-3

- De periode en dichtheid van beweiding;
- Soort vee;
- Indicatoren voor het bepalen van overbeweiding. In de praktijk kan het effect van het beweidsplan anders uitpakken dan verwacht. Geef aan welke indicatoren en momenten er worden gebruikt om de beweiding aan te passen. Voorbeelden hiervan zijn een percentage kale grond, voldoende structuurrijke vegetatie en de aanwezigheid van diverse soorten (bloeiende) planten.

Maaien

- Welke broedvogels (bijv. weidevogels) worden verwacht in het gebied en op welke manier wordt hier met het maaien en het kiezen van de maaidata voor het perceel rekening mee gehouden²;
- Op welke manier wordt gezorgd dat bloemen tot zaadzetting kunnen komen en dat er habitat behouden blijft voor graslanddieren;
- Wordt er gewerkt met een combinatie van maaien en (na)beweiden?
- Wordt er in de beginfase meer gemaaid om nutriënten af te voeren (uitlemings)? Tot welk niveau en hoe lang duurt dit aanloopbeheer?

Bemesten

- Huidige status van het perceel qua vegetatie, bemestingstoestand/voedselrijkdom. Deze informatie kan worden aangeleverd d.m.v. een verslag van een bodembemonstering maar ook door een beschrijving van de vegetatie, gericht op het aantal plantensoorten en de ontwikkeling daarvan;
- Het natuurdoel (en agrarisch doel) van de inrichtingsmaatregelen, de beoogde bemestingstoestand/voedselrijkdom en de bijbehorende hoeveelheid bemesting; De eerste periode van beheer staat vaak in het teken van verschraken tot een bepaald niveau. Vanaf dat niveau is er een balans tussen afvoer (beweiding en maaien) van nutriënten en de aanvoer (bemesting en depositie) van nutriënten. Waar deze balans ligt verschilt per natuurstype en agrarisch doel;
- De hoeveelheid jaarlijkse bemesting³;
- Type mest, herkomst van de mest en diersoort;

² Dit zijn maatregelen die aanvullend zijn op de eisen die voortkomen uit SNL, Wet Natuurbescherming en gedragscode Natuurbeheer

³ De maximale bemesting kan nooit meer zijn dan toegestaan in de wet- en regelgeving.

- Indicatoren voor het bepalen van overbemesting. In de praktijk kan het effect van de bemesting anders uitpakken dan verwacht. Het is belangrijk om aan te

geven welke indicatoren en momenten er worden gebruikt om de bemesting aan te passen. Voorbeelden hiervan zijn overmatig voorkomen van stikstof-indicerende soorten, onvoldoende structuurvariatie in de vegetatie en onvoldoende diversiteit in soorten (bloeiende) planten.

Toegestane mestvormen

Wel toegestaan	Niet toegestaan
Vaste mest	Mineralenconcentraat van varkensmest
Dikke fractie runderdrijfmest vermengd met stro	Gier van rundvee
Bokashi	Dunne fractie drijfmest
Groencompost	Dikke fractie drijfmest
GFT-compost	Digestaat van covergisting runderdrijfmest 50%
Bladbemesting (Skal-inputlijst)	Kunstmest
Gescheiden dikke fractie drijfmest aangelengd met water	